

Dosarul nr. 2r-84/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (Jud: D. Dulghieru)

Instanța de apel: Curtea de apel Bălți (Jud: A. Corcenco, D. Corolevschi și A. Danilov)

DECIZIE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de Igor Pascal,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea cu Răspundere Limitată „Construct Clasic” împotriva Întreprinderii de Stat „Serviciul Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale”, intervenienți accesorii Raisa Bulat, Igor Cerlat, Petru Pandealea, Ion Sirițanu, Claudia Budeanu, Leonid Hacina, Sergiu Coșleț, Elena Smercinschi, Alexandr Filimonov, Valentina Brad, Evgheni Țurcanu, Gheorghe Pronițchi, Alexandru Boțan, Piotr Tîmbuc, Constantin Sandu, Ana Eșanu, Maria Brînzilă, Ludmila Zgherea, Maria Motînga, Victor Cernat, Ion Drăgan, Alexandru Cernavca cu privire la anularea acordurilor individuale de cesiune a drepturilor și preluare a obligațiilor ce rezultă din contractele de investiții în construcția spațiului locativ, încheiate cu intervenienții accesorii și/sau anularea actelor ce au înlocuit aceste acorduri (relații), inclusiv relații de mandatare a Întreprinderii de Stat „Serviciul Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale” etc., ce au stat la baza transferurilor bănești spre Întreprinderea de Stat „Serviciul Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale”, precum și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 23 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a încetat procedura de apel la cererea de apel depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată,

c o n s t a t ă :

La 04 iulie 2016, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Serviciul Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale”, intervenienți accesorii Raisa Bulat, Igor Cerlat, Petru Pandealea, Ion Sirițanu, Claudia Budeanu, Leonid Hacina, Sergiu Coșleț, Elena Smercinschi, Alexandr Filimonov, Valentina Brad, Evgheni Țurcanu, Gheorghe Pronițchi, Alexandru Boțan, Piotr Tîmbuc, Constantin Sandu, Ana Eșanu, Maria Brînzilă, Ludmila Zgherea, Maria Motînga, Victor Cernat, Ion Drăgan, Alexandru Cernavca cu privire la anularea acordurilor individuale de cesiune a drepturilor și preluare a obligațiilor ce rezultă

din contractele de investiții în construcția spațiului locativ, încheiate cu intervenții accesorii și/sau anularea actelor ce au înlocuit aceste acorduri (relații), inclusiv relații de mandatare a ÎS „Serviciul Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale” etc., ce au stat la baza transferurilor bănești spre ÎS „Serviciul Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale”, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 02 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a atras în calitate de coreclamant SRL „Construct Clasic”.

Prin hotărârea din 05 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea înaintată de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL și SRL „Construct Clasic” s-a respins, ca neîntemeiată.

La 05 aprilie 2019, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 05 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 20 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL. S-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării în cancelaria Curtea de Apel Chișinău a cererii de apel motivate, precum și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 150 lei, fiindu-i acordat termen până la 24 iunie 2019. S-a explicat apelantei că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La 21 iunie 2019, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a depus în cancelaria Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 150 lei.

Prin încheierea din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a acceptat spre examinare apelul declarat de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL și s-a stabilit data ședinței de judecată pentru 15 octombrie 2019, ora 12:00.

La 18 noiembrie 2019, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL, în temeiul art. 43 alin. (2), lit. f) și alin. (4) Cod de procedură civilă a depus cerere de strămutare a cauzei, deoarece există bănuiele că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de calitatea participanților la proces, deoarece ÎS „Serviciul Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale” este întreprinderea care a exercitat supravegherea tehnică a lucrărilor de extindere și supraetajare a sediului Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 04 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis cererea depusă de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL și s-a dispus strămutarea cauzei civile de la Curtea de Apel Chișinău, la Curtea de Apel Bălți.

Prin încheierea din 23 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a încetat procedura de apel intentată la cererea de apel depusă de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL, din motiv că cererea de apel a fost depusă peste termenul prevăzut de lege și nu a fost solicitată repunerea în termen.

La 17 ianuarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL, reprezentată de Igor Pascal a declarat recurs împotriva încheierii din 23 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu restituirea cauzei pentru examinarea cererii de apel.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că instanța de apel nu a fost în drept să înceteze procedura de apel, deoarece nu a omis termenul de contestare, fapt constatat și de Curtea de Apel Chișinău.

ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a menționat că, la 27 martie 2019, prin intermediul oficiului poștal a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 05 martie 2019 a primei instanțe, însă din greșeală tehnică cererea de apel a fost trimisă la Curtea de Apel Chișinău, fiind recepționată la 29 martie 2019. Având în vedere că cererea de apel a fost expediată greșit, Curtea de Apel Chișinău, prin scrisoarea nr. 478 din 29 martie 2019 a remis apelul înaintat ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL și după ce a primit cererea de apel, la 05 aprilie 2019, a înregistrat-o în cancelaria Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Mai mult, recurenta a relatat că a îndeplinit actul de procedură în termen, însă din greșeală a înregistrat cererea de apel în instanța care urma să examineze litigiul în ordine de apel și luând în considerare că Curtea de Apel Chișinău a înregistrat apelul la 29 martie 2019, demonstrează buna credință a s-a pentru depunerea cererii de apel în termen.

Totodată, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a indicat că instanța de apel nu a fost în drept să aplice prevederile art. 374 alin. (4), lit. a) Cod de procedură civilă, deoarece litigiul se afla la o altă etapă de examinare, unde nu se poate aplica prevederile date.

Recurenta a relatat că instanța de apel nu a luat în considerare toate circumstanțele cauzei, care demonstrează buna credință a sa, având în vedere că a îndeplinit actul de procedură în termen, însă cu regret a fost comisă o greșeală tehnică, care nu poate lipsi apelantul de dreptul de acces la justiție.

Suplimentar, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a menționat că a luat cunoștință cu încheierea recurată, la 02 ianuarie 2020.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Prin scrisoarea nr. 23913 din 26 decembrie 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia încheierii din 23 decembrie 2019 (col. II, f.d. 249), fiind recepționată de recurentă, la 02 ianuarie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (vol. II, f.d. 251).

Astfel, instanța de recurs constată că ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a respectat prevederile legale și a depus cererea de recurs în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 23 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului rezultă că, la 05 aprilie 2019, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 05 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu

pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă și încasarea cheltuielilor de judecată (vol. II, f.d. 114-115).

Prin încheierea din 20 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL. S-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării în cancelaria Curtea de Apel Chișinău a cererii de apel motivate, precum și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 150 lei, fiindu-i acordat termen până la 24 iunie 2019. S-a explicat apelantei că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (vol. II, f.d. 122-124).

La 21 iunie 2019, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a depus în cancelaria Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 150 lei (vol. II, f.d. 127-131).

Prin încheierea din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a accept spre examinare apelul declarat de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL și s-a stabilit data ședinței de judecată pentru 15 octombrie 2019, ora 12:00 (vol. II, f.d. 133-134).

La 18 noiembrie 2019, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL, în temeiul art. 43 alin. (2), lit. f) și alin. (4) Cod de procedură civilă a depus cerere de strămutare a cauzei, deoarece există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de calitatea participanților la proces, deoarece ÎS „Serviciul Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale” este întreprinderea care a exercitat supravegherea tehnică a lucrărilor de extindere și supraetajare a sediului Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 213-214).

Prin încheierea din 04 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis cererea depusă de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL și s-a dispus strămutarea cauzei civile de la Curtea de Apel Chișinău, la Curtea de Apel Bălți (vol. II, f.d. 239-242).

Prin încheierea din 23 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a încetat procedura de apel intentată la cererea de apel depusă de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL (vol. II, f.d. 246-248).

Din conținutul încheierii recurate rezultă că restituirea cererii de apel a fost generată de faptul că apelanta nu a respectat termenul de contestare cu apel a hotărârii primei instanței și nu a solicitat repunerea în termen.

Sub acest aspect, instanța de recurs consideră că, încheierea instanței de apel este emisă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Or, în temeiul art. 374 alin. (4) lit. a) Cod de procedură civilă, după primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu sau la cerere dacă instanța de apel constată că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen sau instanța de apel a respins cererea de repunere în termen.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În corespundere cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În contextul normelor precitate, Colegiul precizează că termenul de apel împotriva hotărârii instanței de fond din 05 martie 2019 este de 30 zile și a început să curgă la 06 martie 2019 și a expirat la 04 aprilie 2019, însă recurenta a depus cererea de apel nemotivată la 05 aprilie 2019, fără a solicita repunerea în termen, fapt ce a și impus încetarea procedurii de apel, din motivul nerespectării termenul de contestare.

În conformitate cu prevederile art. 362, alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău, la faza de primire a cererii de apel nu a verificat dacă cererea de apel a fost depusă cu respectarea termenului prevăzut de lege și în mod eronat a primit în procedură cererea de apel, or, termenul de 30 de zile se calculează de la 06 martie 2019 până la 04 aprilie 2019.

Totodată, alineatul (3) al art. 362 Cod de procedură civilă, prevede că repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Astfel, reprezentantul recurenteii catalogând ca greșeală faptul că mai întâi a depus cererea de apel la Curtea de Apel Chișinău, a declarat apelul la 05 aprilie 2019 și consideră că termenul a fost respectat. Aici, instanța de recurs consideră că greșeala reprezentantului recurenteii nu exclude obligația acestuia de a depune în termen cererea de apel, iar în caz de omitere, de a solicita repunerea în termen și prezentarea documentelor confirmative.

În astfel de situație, repunerea în termen în condițiile art. 116 Cod de procedură civilă nu poate avea loc din oficiu. Or, prevederile articolului menționat clar indică asupra obligațiilor părților de a solicita repunerea în termen și a prezenta probele confirmative, în cazul în care a fost omis termenul de contestare a hotărârii primei instanțe.

Prin urmare, Colegiul judiciar apreciază ca întemeiată soluția Curții de Apel Bălți cu privire la încetarea procedurii de apel, deoarece apelanta-recurenta urma să-și ajusteze conduita și să manifeste buna credință în vederea respectării termenului de contestare cu apel a hotărârii primei instanțe.

Or, din argumentele invocate în recurs și probele prezentate se constată că recurenta, la 29 martie 2019, a expediat la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, cererea de apel nemotivată (vol. III, f.d. 6-8), fiindu-i restituită prin scrisoare în aceeași zi (vol. III, f.d. 9).

Mai mult, Colegiul judiciar menționează că recurenta nu s-a folosit de dreptul său procedural și nici la depunerea cererii de recurs, nu a solicitat repunerea în termen a apelului.

Instanța de recurs remarcă faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, iar după expirare dreptul poate fi restabilit, prin solicitarea de repunere în termen.

Astfel, instanța de apel întemeiat a concluzionat că apelul declarat la 05 aprilie 2019 de către ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL, împotriva hotărârii din 05 martie 2019, a fost unul tardiv, deoarece a fost declarat în afara termenului legal, iar repunerea în termen, nu a fost solicitată.

Mai mult, instanța de recurs consideră necesar de a menționa prevederile art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, care stipulează că sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În corespundere cu art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În acest context, instanța de recurs conchide că recurenta s-a folosit cu rea credință de drepturile procedurale și nu a întreprins toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și anume depunerea cererii de apel în termen.

Totodată, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în hotărârile Istrate, Melnic și Ceachir contra Republicii Moldova din 13 iunie 2006, 14 noiembrie 2006 și 15 ianuarie 2008 a constatat că instanțele judecătorești naționale prin admiterea spre examinare a unei cereri de apel/recurs depuse peste termenul limită au încălcat principiul securității raporturilor juridice.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Curtea Europeană a Drepturilor

Omului, stabilind în jurisprudența degajată că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea contestată este întemeiată și emisă cu respectarea cadrului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul depus împotriva încheierii din 23 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți este neîntemeiat și necesită să fie respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de Igor Pascal.

Se menține încheierea din 23 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea cu Răspundere Limitată „Construct Clasic” împotriva Întreprinderii de Stat „Serviciul Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale”, intervenienți accesorii Raisa Bulat, Igor Cerlat, Petru Pandelea, Ion Sirițanu, Claudia Budeanu, Leonid Hacina, Sergiu Coșleț, Elena Smercinschi, Alexandr Filimonov, Valentina Brad, Evgheni Țurcanu, Gheorghe Pronițchi, Alexandru Boțan, Piotr Tîmbuc, Constantin Sandu, Ana Eșanu, Maria Brînzilă, Ludmila Zgherea, Maria Motînga, Victor Cernat, Ion Drăgan, Alexandru Cernavca cu privire la anularea acordurilor individuale de cesiune a drepturilor și preluare a obligațiilor ce rezultă din contractele de investiții în construcția spațiului locativ, încheiate cu intervenienții accesorii și/sau anularea actelor ce au înlocuit aceste acorduri (relații), inclusiv relații de mandatare a Întreprinderii de Stat „Serviciul Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale” etc., ce au stat la baza transferurilor bănești spre Întreprinderea de Stat „Serviciul Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale”, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu